

Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder

Sammanfattning

I detta betänkande tillstyrker utskottet regeringens förslag i proposition 2005/06:207 Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder. En ändring genomförs i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder. Den bestämmelse som anger att arbetsgivaren i vissa fall är skyldig att vidta skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder har hittills varit begränsad till situationer när arbetsgivaren beslutar i en anställningsfråga, tar ut en arbetssökande till anställningsintervju och liknande. Arbetsgivarens skyldigheter kommer nu att gälla i alla de sju fall som omfattas av lagens diskrimineringsförbud, dvs. även under pågående anställning. Enligt regeringsförslaget ska arbetsgivarens skyldigheter i fråga om stöd- och anpassningsåtgärder gälla även i förhållande till den som utan att vara anställd söker eller fullgör yrkespraktik hos arbetsgivaren.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2006. Ändringarna innebär att EG-rättens arbetslivsdirektiv i den del som avser skäliga stöd- och anpassningsåtgärder fullt ut genomförs i Sverige (rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet).

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll och utskottets överväganden	5
Ändring i lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändring i lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:207.

Stockholm den 26 oktober 2006

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven-Erik Österberg (s), Tomas Tobé (m), Sylvia Lindgren (s), Elisabeth Svantesson (m), Annika Carlsson (c), Jan Ericson (m), Luciano Astudillo (s), Désirée Pethrus Engström (kd), Josefin Brink (v), Ann-Christin Ahlberg (s), Hans Backman (fp), Sven Yngve Persson (m), Patrik Björck (s), Jennie Nilsson (s), Mauricio Rojas (fp) och Esabelle Reshdouni (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den 27 november 2000 antog Europeiska unionens råd direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (arbetslivsdirektivet; EGT L 303, 2.12.2000, s. 16, Celex 3000L0078; rättelse till rådets direktiv 2000/78/EG i EGT L 2, 5.1.2001, s. 42, Celex 32000L0078).

I betänkandet Ett utvidgat skydd mot diskriminering (SOU 2002:43) föreslogs i maj 2002 bl.a. ändringar i den lagstiftning som gäller förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder. Ett förslag var att utvidga arbetsgivares skyldigheter i fråga om skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder.

Med utgångspunkt i de förslag som lämnades i utredningsbetänkandet genomfördes den 1 juli 2003 omfattande ändringar i de svenska diskrimineringslagarna (prop. 2002/03:65, bet. 2002/03:AU7, rskr. 2002/03:207). Förslaget som gällde skäliga stöd- och anpassningsåtgärder ledde då inte till lagstiftning.

Inom Näringsdepartementet upprättades vintern 2005/06 promemorian ”Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder” med förslag till ändringar i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder. Promemorian, som har remissbehandlats, överensstämmer med de förslag som lagts fram i den nu behandlade proposition 2005/06:207. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

På förslag av utskottet medgav riksdagen i beslut den 17 juni 2006 att behandlingen av ärendet fick uppskjutas till 2006/07 års riksmöte.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll och utskottets överväganden

Ändring i lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet godtar regeringens förslag att en arbetsgivares skyldighet att vidta skäligen stöd- och anpassningsåtgärder även ska gälla i förhållande till arbetstagare under pågående anställning. En sådan skyldighet ska även gälla i förhållande till den som söker eller fullgör yrkespraktik utan att vara anställd hos arbetsgivaren. Detta innebär att riksdagen bör anta propositionens förslag till ändring i lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder.

I propositionen görs en genomgång av gällande svensk rätt i förhållande till personer med funktionshinder avseende skydd mot diskriminering, arbetsmiljö, rehabilitering, anställningsskydd och arbetsmarknadspolitiska insatser m.m. Där finns också en genomgång av EG-rättens arbetslivsdirektiv i den del som avser skäligen stöd- och anpassningsåtgärder.

Regeringen gör bedömningen att arbetsgivarens skyldigheter i fråga om skäligen stöd- och anpassningsåtgärder för personer med funktionshinder även bör omfatta arbetstagare under pågående anställning och inte som i dag enbart i förhållande till arbetssökande och vid befordran och utbildning för befordran. Detta ska gälla i alla de sju fall då lagens förbud mot direkt diskriminering gäller, dvs. även vid åtgärder som rör utbildning eller yrkesvägledning, vid tillämpning av löne- eller andra anställningsvillkor, vid ledning och fördelning av arbetet och vid uppsägning, avskedande, permittering eller annan ingripande åtgärd mot arbetstagare. Skyldigheten att vidta skäligen stöd- och anpassningsåtgärder ska också gälla i förhållande till den som söker eller fullgör arbetspraktik utan att vara anställd. Förbudet mot direkt diskriminering i 3 § lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder föreslås därmed gälla även när arbetsgivaren genom skäligen stöd- och anpassningsåtgärder kan se till att en arbetstagare med funktionshinder eller den som söker eller fullgör yrkespraktik utan att vara anställd och som har ett funktionshinder kommer i en jämförbar situation i förhållande till personer utan sådant funktionshinder.

Utskottet kan konstatera att ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Utskottet har ingen erinran mot det framlagda lagförslaget, som därför bör antas av riksdagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:207 Skäliga stöd- och anpassningsåtgärder för arbetstagare med funktionshinder:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder

Härigenom föreskrivs¹ att 2 a och 6 §§ lagen (1999:132) om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §²

Den som utan att vara anställd söker eller fullgör yrkespraktik på en arbetsplats skall anses som arbetssökande respektive arbetstagare vid tillämpning av förbuden mot diskriminering och represalier i 3–4 b §§, 5 § 3 och 8 § samt bestämmelserna i 9–12 och 14–16 §§.

Den som utan att vara anställd söker eller fullgör yrkespraktik på en arbetsplats skall anses som arbetssökande respektive arbetstagare vid tillämpning av förbuden mot diskriminering och represalier i 3–4 b §§, 5 § 3, 6 och 8 §§ samt bestämmelserna i 9–12 och 14–16 §§.

Den hos vilken praktiken söks eller fullgörs skall anses som arbetsgivare.

6 §³

Förbudet i 3 § gäller även då arbetsgivaren vid anställning, befordran eller utbildning för befordran genom att vidta stöd- och anpassningsåtgärder kan skapa en situation för en person med funktionshinder som är jämförbar med den för personer utan sådant funktionshinder och det skäligen kan krävas att arbetsgivaren vidtar sådana åtgärder.

Diskrimineringsförbudet i 3 § gäller, i de fall som anges i 5 §, även när arbetsgivaren genom skäliga stöd- och anpassningsåtgärder kan se till att den som har ett funktionshinder kommer i en jämförbar situation med personer utan sådant funktionshinder.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2006.

¹ Jfr rådets direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, 2.12.2000, s. 16, Celex 3000L0078; rättat genom EGT L 2, 5.1.2001, s. 42, Celex 32000L0078).

² Senaste lydelse 2003:309.

³ Senaste lydelse 2003:309.